

Talousarvio- ja taloussuunnitelma 2027-2029

Aluehallitus 19.10.2026

ÖVPH/6271/02.02.00/2026

Valmistelija Nystrand Lena

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Talousarviotyötä on jatkettu asetettujen kehysten ja kertyneen alijäämän kattamiseksi pidennetyn aikataulun puitteissa vahvistettujen toimenpiteiden mukaisesti. Sopeutustoimista on laadittu laskelmat, jotka on viety talousarvioon.

Talousarvio ja taloussuunnitelma on nyt laadittu siten, että aikaisempien vuosien kertynyt alijäämä katetaan vuonna 2028, mikä vastaa valtiovarainministeriön kesäkuussa 2026 myöntämää määrääikää. Kertynyttä alijäämää oli 1.1.2026 mennessä 48,4 miljoonaa euroa ja sen arvioidaan pienenevän vuoden 2026 aikana 9,3 miljoonalla eurolla 39,1 miljoonaan euroon. Taloussuunnitelma poikkeaa suunnitelmasta, joka laadittiin määrääjän pidentämistä koskevaan hakemukseen, koska Pohjanmaan hyvinvointialue haki kolmen vuoden lisääikää, mutta sai vain kahden vuoden pidennyksen, ja koska rahoitus väheni vielä 2 miljoonalla eurolla valtiovarainministeriön rahoituslaskelmassa 21.9.2026.

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu vahvistettujen toimenpiteiden mukaisesti ja osoittaa 4,3 miljoonan euron ylijäämää. Laskennallisen kertyneen alijäämän arvioidaan siten olevan 31.12.2027 yhteensä 34,8 miljoonaa euroa edellyttäen, että vuoden 2026 tulos toteutuu budjetoidun tason mukaisesti. Vuonna 2028 tulee siis saavuttaa vähintään 34,8 miljoonan euron ylijäämä aikaisempina vuosina syntyneiden alijäämien kattamiseksi.

Ehdotus sisältää koko hyvinvointialueelle lasketun talousarvion pääryhmätasolla, mutta mukaan on otettu vain toimialakohtaiset ulkoiset tuotot ja kustannukset. Sisäiset tuotot ja kustannukset huomioidaan vasta lopullisessa talousarviokäsittelyssä.

Toimintatuotot ovat 103,5 miljoonaa euroa, mikä on 5,2 % enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Maksutuotot ovat suurin erä, ja niiden kasvu on 2,5 % verrattuna vuoden 2026 talousarvioon (1,4 miljoonaa euroa). Korotukset on laskettu eduskunnalle ehdotetun enimmäistason ja uusien maksujen mukaisesti. Ehdotuksen mukaan ne tulevat voimaan 1.3.2027. Siltä osin kuin yksiköihin tulee muutoksia, myös maksujen muutokset on otettu huomioon.

Toimintakustannukset ovat nyt 950,3 miljoonaa euroa, mikä on 2% (eli 19 miljoonaa euroa) enemmän vuoden 2026 talousarvioon ja 3,4 % (31 miljoonaa) tilinpäätökseen 2025 verrattuna. Henkilöstökulut kasvavat 3,5 % (16,8 miljoonaa) talousarvioon 2026 verrattuna eli 9,7 % (44,2 miljoonaa) vuoden 2025 toteumaan verrattuna. Ostopalvelut vähenevät 0,7 % (2,3 miljoonaa) vuoden 2026 talousarvioon verrattuna eli 1,3 % (4,1 miljoonaa) vuoden 2025 toteumaan verrattuna. Materiaalien talousarvio on 1,8 % (1 miljoonaa) suurempi kuin vuoden 2026 talousarviossa ja 3,1 % (1,8 miljoonaa) suurempi kuin vuoden 2025 tilinpäätöksessä. Tukien ja avustusten talousarviota on korotettu 0,6 miljoonalla eurolla eli 3,1 %:lla, mikä on 2,2 % eli 0,4 miljoonaa enemmän kuin vuoden 2025 toteuma. Vuokratkustannukset ovat 6,1 % (2,7 miljoonaa) suuremmat kuin vuoden 2026 talousarviossa ja 18,6 % (10,9 miljoonaa) pienemmät kuin vuoden 2025 toteuma. Kustannuksiin sisältyvät sekä tilavuokrat että leasingkustannukset. Niissä on otettu huomioon, että suurempi osa pesulapalveluista on siirtynyt leasingkustannuksiin, koska tekstiilien osalta on siirrytty enenevässä määrin itse omistettavista, pesettävistä tekstiileistä vuokrausmuotoon, joka käsittää kaiken.

Asiakaspalvelut, jotka muodostavat ostopalvelujen suurimman ryhmän, ovat 180,6 miljoonaa euroa. Niissä on todellinen 3,6 miljoonan euron vähennys, mutta koska niihin on tehty hintojen nousun huomioiva indeksikorotus, ne ovat kuitenkin vuodelle 2026 budjetoidulla tasolla. Henkilöstökuluissa on huomioitu kaikki yleisten ohjeiden mukaiset palkan sivukulut sekä sairaus- ja tapaturmavakuutuskorvaukset, jotka arvioidaan saatavan.

Asiakaspalvelujen ostoja vähentämällä voidaan panostaa enemmän omaan toimintaan niissä tapauksissa, joissa se on kustannusten kannalta edullisempaa.

Vuokratkustannukset on budjetoitu voimassa olevien vuokra- ja leasingosimusten mukaisesti ja indeksit on huomioitu jo sopimuksissa. Ostopalvelujen, materiaalien ja muiden kustannusten osalta on huomioitu 2,0 %:n indeksikorotus, mikä ei täysin vastaa odotettavissa olevia kustannuslisäyksiä ja vaatii siten lisäsuunnitelmia siitä, miten toimintaa voidaan hoitaa pienemmin kustannuksin.

Rahoituskulut on budjetoitu otettujen ja suunniteltujen lainojen todellisten kustannusten mukaisesti, kun taas rahoitustuotot ovat pysyneet samalla tasolla kuin vuoden 2026 talousarviossa. Toisin sanoen nettokustannukset ovat lisääntyneet 0,5 miljoonalla eurolla. Poistojen taso on 2 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisessä talousarviossa, koska potilas- ja asiakastietojärjestelmän arvioidaan olevan suurimmaksi osaksi käytössä täysimääräisesti samalla kun T-osan peruskorjaus saadaan päätökseen ja poistot alkavat juosta.

Hyvinvointialueen strategian keskeisiä tavoitteita ovat arvoa tuottava hoito ja palvelu kaikenikäisille, Suomen paras hyvinvointitiimi, resurssien tehokas käyttö sekä Pohjoismaiden huippua olevat turvallisuus ja laatu. Strategia toimii kehyksenä ja ohjenuorana myös toimenpidesuunnitelmalle ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmalle.

Toimenpiteitä tehdään palveluluokissa, joissa on suuret palvelukustannukset maan keskitasoon verrattuna. Niistä voidaan mainita mm. mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut, erikoissairaanhoidon ja suun terveydenhuolto. Lisäksi tehostetaan entisestään kiinteistöjen käyttöä ja tukitoimintoja, kuten ICT:tä ja ruoka- ja siivouspalveluja, sekä prosesseja yleisesti.

Painopistettua siirretään raskaammista toimenpiteistä kevyempiin ja uusien työntekijöiden palkkaamista harkitaan tarkkaan luonnollisen poistuman yhteydessä. Terveysten ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä syrjäytymisriskin vähentämiseen tehdään panostuksia.

Toimintasuunnitelmatekstit sekä tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet lisätään seuraavassa vaiheessa, samoin toimintavolyymit ja suunnitellut suoritteet sekä täydelliset talousarviot toimiala-/pääryhmätasolla ja vuosien 2028–2031 investointisuunnitelma.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että tilanteesta ja toimenpiteistä keskustellaan talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös:

Liitteet

- Liite 1 Hyvinvointialueen talousarvio ja taloussuunnitelma pääryhmätasolla sekä toimialojen ulkoiset kustannukset pääryhmätasolla.

Oheisaineisto